

Číslo: 7040/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 15. 02. 2022 do 17. 02. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Materská škola, Fraňa Kráľa 11, Prešov	
Zriaďovateľ	Mesto Prešov

Vedúca zamestnankyňa kontrolovaného subjektu:

Blažena Šarišská, riaditeľka školy

V súlade s poverením na **tematickú inšpekciu** č. 7040/2021-2022 zo dňa 10. 02. 2022 inšpekciu **vykonala:**

PaedDr. Gabriela Mochňáková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav realizácie hudobnej výchovy v materských školách

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

MŠ podľa zriaďovateľa		štátna	
Forma výchovy a vzdelávania		celodenná	
Počet tried	5	Vyučovacia jazyk	slovenský
Počet detí	113	<i>z nich počet detí so ŠVVP</i>	0
		<i>z nich počet detí zo SZP/MRK</i>	0
Počet pedagogických zamestnancov	12	<i>z nich počet vedúcich pedagogických zamestnancov MŠ</i>	1
Počet pedagogických asistentov			0

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Formálne predpoklady pre plnenie zámerov hudobnej výchovy a podpory rozvíjania hudobnej gramotnosti detí

Školský vzdelávací program „Štastenka a Zahrajko“ (ďalej len „ŠkVP“), podľa ktorého sa v materskej škole uskutočňovala výchova a vzdelávanie, vychádzal z podmienok školy i vývinových špecifík detí predškolského veku a podporoval plnenie zámerov z oblasti hudobnej výchovy v súlade s cieľmi Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách (ďalej len „ŠVP“). Vymedzený vlastný cieľ z oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti (utvárať a rozvíjať u detí národné povedomie o regióne Šariš –

obohacovať výchovu a vzdelávanie o regionálne prvky i kultúru – kroje, piesne, remeslá) korešpondoval s cieľmi ŠVP zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra.

Učebnými osnovami boli vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí ŠVP. Pre ich uplatňovanie v praxi mala škola vypracované východiská plánovania, ktoré poukazovali na postup učiteliek pri plánovaní edukačného procesu. ŠkVP neobsahoval spracované stratégie výchovy a vzdelávania pre oblasť rozvíjania hudobnej gramotnosti detí, pričom vo východiskách plánovania, ktoré boli súčasťou ŠkVP, bolo uvedené, že stratégie si učiteľky vyberajú v závislosti od vzdelávacích potrieb a rozvojovej úrovne detí. Interný projekt materskej školy¹ i plán aktivít na školský rok 2021/2022² zahŕňali programy zamerané na podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí v materskej škole.

Kontrolou **pedagogickej dokumentácie** školy, rozhovorom s riaditeľkou školy, ako aj z vyjadrenia učiteľky v dotazníku zadanom Štátnou školskou inšpekciou zameranom na uskutočňovanie a podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí vyplynulo, že v škole venovali pozornosť plneniu výkonových štandardov zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova, avšak ich plnenie bolo nevyvážené. Väčšina učiteliek (81,8 %) v dotazníku uviedla, že vzdelávaciu aktivitu s hudobným zameraním realizovali jedenkrát do týždňa, pričom hudobným činnostiam v priebehu týždňa venovali 30 minút (72,7 %). Od začiatku školského roka učiteľky uskutočňovali vokálne, rytmické i hudobno-pohybové činnosti podľa toho, ktoré činnosti v triedach preferovali. Menej pozornosti venovali cielenému plneniu výkonových štandardov z oblasti hudobno-dramatické i perцепčné činnosti. Napriek tomu, že až 90,9 % učiteliek v dotazníku uvádzalo, že činnosti s hudobným zameraním integrovali do ďalších výchovno-vzdelávacích činností v priebehu dňa, počas hospitácií v rámci tematickej inšpekcie to bolo možné sledovať len ojedinele. Kontrolná činnosť riaditeľky školy v aktuálnom školskom roku nebola zameraná na oblasť hudobnej výchovy.

Plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov, ktorého súčasťou bol aj plán osobného profesijného rozvoja na školský rok 2021/2022, bol vypracovaný a poukazoval na záujem učiteliek rozširovať si svoje vedomosti, avšak v materskej škole v posledných 2 rokoch prebiehalo len interné vzdelávanie učiteliek, ktoré v školskom roku 2020/2021 bolo zamerané na oblasť rozvíjania hudobnej gramotnosti detí³. Učiteľky pri realizácii činností s hudobným zameraním videli problém najmä vo veľkom počte detí v triede (63,7 %). **Pedagogická rada** bola funkčná. Riaditeľka školy predložila na kontrolu plán zasadnutí pedagogickej rady i zápisnice z rokovania pedagogickej rady, z ktorých vyplynulo, že problematikou hodnotenia dosahovaných výsledkov detí v jednotlivých oblastiach edukačného procesu sa mali zaoberať na zasadnutí pedagogickej rady vo februári 2022 (do vykonania tematickej inšpekcie sa zasadnutie neuskutočnilo). Uskutočnené pedagogické diagnostikovanie detí bolo v triedach rôznorodé, pričom z vedených záznamov nebolo zrejmé, čo deti z jednotlivých oblastí hudobnej výchovy zvládali, resp. aké problémy u nich prevládali. Tieto záznamy len ojedinele obsahovali zisťovanie dosahovaných výsledkov detí z niektorých oblastí hudobnej výchovy (počúvanie – sluch). Aj napriek tomu, že v čase tematickej inšpekcie nebolo pozorované hodnotenie a zaznamenávanie dosahovaných pokrokov detí v oblasti rozvíjania hudobnej gramotnosti, až 81,9 % učiteliek v dotazníku uviedlo, že takéto hodnotenie uskutočňovali.

V materskej škole fungovalo aj **metodické združenie**, ktoré v aktuálnom školskom roku nemalo naplánované zaoberať sa problematikou rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

¹ Ja som Slováč, ty Slovenka podaj rúčku.

² Napr. vianočné besiedky, veselo s maskou, vystúpenie pri príležitosti dňa matiek, rozlúčka s predškolákmi.

³ Využívanie prvkov folklóru v predprimárnej edukácii – ľudové tradície.

Odbornosť vzdelávania bola v materskej škole zaistená na 100 %. Predprimárne vzdelávanie zabezpečovalo 12 učiteliek (vrátane riaditeľky školy), ktoré spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, čo potvrdzovali aj predložené doklady o ich vzdelaní.

Prehliadkou priestorov bolo zistené, že v materskej škole neboli zriadené hudobné kútiky ani hudobná miestnosť. Edukačná činnosť v hospitovaných triedach bola narúšaná prechodom detí do ďalších tried. Pre uskutočňovanie činností s hudobným zameraním si učiteľky prepožičiavali detské nástroje Orffovho inštrumentára. V triedach mali k dispozícii miniharmónium i elektronické klávesové hudobné nástroje, audiovizuálnu techniku, detské hudobné nahrávky i zvukové knihy a hračky. V materskej škole bola k dispozícii aj gitara a jedna učiteľka využívala v edukačnom procese vlastné husle. Vypracované portfóliá s prevažne zozbieranými notovými záznamami piesní si učiteľky v každej triede dopĺňali samostatne a uchovávali v písomnej podobe pre ďalšie možné využitie. Napriek tomu, že v čase tematickej inšpekcie nebolo možné pozorovať využitie hudobného nástroja, až 81,9 % učiteliek uviedlo, že hudobný nástroj v procese edukácie využívali.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Dosahovanie výsledkov deťmi a vytváranie podmienok na vzdelávanie v oblasti hudobnej výchovy v procese edukácie bolo pozorované v 3 triedach prostredníctvom hospitácií uskutočnených v dopoludňajšom čase.

Pozorovaním edukačného procesu v 1. triede bolo zistené, že učiteľka v priebehu dňa nevenovala pozornosť rozvíjaniu hudobnej gramotnosti detí a neintegrovala hudobnú výchovu do realizovaných aktivít. V 4. triede učiteľky cielene pristupovali k rozvíjaniu hudobnej gramotnosti detí, kedy v rámci vzdelávacej aktivity uskutočnili detský karneval. Aj napriek tomu, že mali naplánovanú činnosť smerujúcu k vytváraniu jednoduchých choreografií, túto činnosť neuskutočnili a deti neboli cielene vedené k nácviku jednoduchých tanečných krokov. Pri púšťaní reprodukovanej hudby (detských piesní) deti voľnými pohybmi reagovali na hudbu a v priebehu voľného tanca boli učiteľkou vyzývané, aby sa otočili, dali ruky hore a tleskali, a tak vyjadrovali svoju náladu, resp. myšlienku piesne. Pre obohatenie karnevalu učiteľky vymýšľali deťom rôzne hry a oni v týchto hrách reagovali na zmeny v súlade s ich pokynmi (napr. učiteľka zastavila hudbu – deti zmenili polohu tela), tleskali, plieskali do rytmu a pod. V 2. triede učiteľka integrovala hudobnú výchovu do realizovaných aktivít v rôznych formách denných činností. V čase hier pri prezeraní časopisov deti vytlieskali slová, v rámci zdravotného cvičenia učiteľka zasa využila v rušnej časti hudbu a deti sa pohybovali do hudby, pričom uplatňovali jednoduché kroky vpred i vzad, točili sa a s úsmevom napodobňovali pohyby učiteľky. Cvičenie na riekanky aktivizovalo mladšie deti k pohybu a tie prejavovali radosť zo spájania pohybu a rytmu slov, pričom boli vedené k vydýchaniu sa po cvičení. Učiteľka zdôrazňovala fázu výdychu a motivovala deti vydychovať na slabiky, ale absentovala fáza zadržania dychu, ktorú bolo potrebné zdôrazňovať pri vedení detí k správne dýchaniu. Voľné chvíľky pred podávaním desiatej, pri presune do umyvárne i pred vyplnením času na pobyt vonku využili učiteľky 2. triedy na vokálne činnosti, vďaka čomu deti v priebehu dňa spievali rôzne detské piesne, a to v tónine primeranej ich veku. Začiatkový tón piesne učiteľky neudávali.

Prevažne účinná motivácia v priebehu činností, zabezpečovanie spätnej väzby v 2. a 4. triede i aktívne prijímanie poznatkov deťmi udržiavalo ich pozornosť. Záverečné hodnotenie hudobných činností v procese edukácie absentovalo. Deti neboli vedené k sebahodnoteniu ani hodnoteniu výkonov kamarátov.

2 ZÁVERY

Plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti i vymedzený vlastný cieľ v ŠkVP umožňovali plniť zámery zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra – hudobná výchova. Rozvíjaniu hudobnej gramotnosti detí v procese edukácie napomáhali aj podporné aktivity a interný projekt školy. Interné vzdelávanie učiteliek poukazovalo na ich snahu získavať nové vedomosti pre rozvíjanie základov hudobnej gramotnosti detí, ale nezapájanie sa do vzdelávaní ponúkaných vzdelávacími inštitúciami neumožňovalo učiteľkám získavať nové poznatky z uvedenej oblasti dostatočne rýchlo, a tak obohacovať proces edukácie. Vedenie pedagogickej diagnostiky bolo rôznorodé a vo väčšine absentovali záznamy o hudobných schopnostiach a dosahovaných hudobných zručnostiach detí. Deti v triedach nemali k dispozícii hudobné kútiky a činnosť v triedach bola narúšaná prechodom detí z iných tried. Personálne i materiálno-technické podmienky školy umožňovali uskutočňovať edukačný proces zameraný na rozvíjanie hudobnej gramotnosti detí – učiteľky boli kvalifikované, mali k dispozícii hudobný nástroj, audiovizuálnu techniku, Orffov inštrumentár a deti mali možnosť využívať zvukové i hudobné hračky a učebné pomôcky.

Realizácia edukačného procesu v jednotlivých triedach bola rôznorodá. Nie všetky učiteľky integrovali hudobnú výchovu do procesu edukácie. V pozorovaných triedach bolo možné sledovať záujem detí o činnosti s hudobným zameraním (ak im to učiteľky umožnili). Zmysel pre rytmus deti uplatňovali pri vytlieskaní slov, pri cvičení na riekanky i tleskaní a plieskaní do rytmu piesne. Pri voľnom spievaní v priebehu dňa učiteľky neudávali začiatkový tón piesne ani žiadne dirigentské gesto pre spoločný nástup spevu. Účinná spätná väzba nebola podporená efektívnym záverečným hodnotením.

SILNÉ STRÁNKY

- vypracovanie a uplatňovanie interného projektu školy zameraného na podporu rozvíjania hudobnej gramotnosti detí.

OBLASTI VYŽADUJÚCE SI ZLEPŠENIE

- pedagogické diagnostikovanie detí v oblasti hudobnej výchovy,
- integrovanie činností s hudobným zameraním do procesu edukácie vo všetkých triedach materskej školy,
- kontrolná činnosť riaditeľky materskej školy.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča:

- a) pedagogické diagnostikovanie detí zamerať na oblasť rozvíjania hudobnej gramotnosti,
- b) rozpracovať učebné stratégie na dosiahnutie zámerov vzdelávacieho obsahu hudobnej výchovy s dôrazom na podporu rozvoja hudobnej gramotnosti detí,

- c) plánovať realizáciu hudobnej výchovy s dôrazom na vyvážené uplatňovanie všetkých hudobných činností v procese edukácie,
- d) integrovať činnosti s hudobným zameraním do procesu edukácie vo všetkých triedach materskej školy,
- e) kontrolnú činnosť riaditeľky materskej školy zamerať na realizáciu hudobnej výchovy v procese edukácie,
- f) zapojiť učiteľky do vzdelávania poskytovaného vzdelávacími inštitúciami v oblasti hudobnej výchovy.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP
2. plán aktivít materskej školy na školský rok 2021/2022
3. plán profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov
4. plán osobného profesijného rozvoja na školský rok 2021/2022
5. školský poriadok
6. triedne knihy
7. plán zasadnutí pedagogickej rady
8. zápisnice z rokovania pedagogickej rady
9. doklady o dosiahnutom vzdelaní učiteliek i riaditeľky školy
10. menovací dekrét riaditeľky materskej školy
11. doklad o 1. atestácii
12. doklad o funkčnom vzdelávaní
13. záznamy z pedagogickej diagnostiky
14. plán kontroly výchovno-vzdelávacej činnosti
15. interné metodické materiály
16. školský projekt
17. doklady o rozširovaní profesijných kompetencií
18. plán činnosti metodického združenia na školský rok 2021/2022

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: PaedDr. Gabriela Mochňáková

Dňa: 01. 03. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
PaedDr. Gabriela Mochňáková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Blažena Šarišská

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 15. 03. 2022 v Prešove:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

PaedDr. Gabriela Mochňáková

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Blažena Šarišská

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Blažena Šarišská, riaditeľka školy

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Gabriela Mochňáková, školská inšpektorka

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti